

БРОЈ 10 ЛЕПТА

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Ђ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

После Супилове изјаве

„Ил Секоло“ у броју од 4 септембра ов. год. доноси под насловом „Поводом Супилових изјава“ чланак ове садржине:

„Персеверанца“ је увек била противна стварању југословенске државе и споразуму који би био основан на међусобним концесијама. Признајемо њену доследност, и ако код ње примећујемо у последње време неку већу умереност у третирању тога питања. Кад је пре годину дана, министар Бисолати, у разговору са дописником „Матена“, нагласио потребу да би — не дирајући у наш уговор склопљен са Споразумом — требало доћи до срдачног споразума са Југословенима „Персеверанца“ је гњевно протестовала против те „омашке“ (gaffe) талијанског министра, пребацујући му да није свесан своје одговорности, а нас је, који смо се потпуно слагали са мишљењем Бисолатиа, напала, да се „као обично“ много више заузимамо за туђе интересе, него ли за своје. Сада после годину дана, кад наше идеје и министра Бисолатиа прихватају и заступају многи други листови и политичари, ми кад оне хватају корена код умеренијег дела талијанског јавног мишљења „Персеверанца“ више не оптужује због издаје. Али, понављамо, још није променила своје мишљење, јер сваком згодном приликом истиче своје сумње и настоји да појача неповерење.

Тако је јуче, после неколико дана озбиљна размишљања, донела одцену Супиловог разговора са послаником Бевизионом, и признала му само неку естетску вредност.

Супило, који није званично лице, показао се мање резервисан од министра Пачиња. Он је казао изрично, да цела акција јужних Словена треба да иде за тим, да се дође до одређеног, неограниченог и потпуног споразума са Италијом. „Персеверанца“ за ово вели: то су веома лепе речи! али је Супило казао и то, да су Југословени расположени, да се одрекну и једног дела свога програма, јер је изјавио: „Ја мислим, да ће Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца, којој је Италија потребнија од иједне друге европске државе, одговарајућим концесијама платити ту сарадњу.“ И ово су за „Персеверанца“ лепе речи, али јој, наравно, нису довољне. Потребна су јој конкретна факта: да Пачињ, Супило и Југословени тачно означе концесије, које су расположени да нам учине.

Овај би захтев могао и бити логичан, али нам потпуно изгледа нелогичан, јер како „Персеверанца“ жели да се конкретизира споразум нека сама изнесе шта хоће и нека објасни талијански ратни програм. Јер ко га је икад отворено изнео? Ко га је икад прецизирао у Италији?

„Персеверанца“ ће нам одговорити, да се задовољава оним, што је уговорено између Италије и Споразума у очи наше интервенције. Предпоставимо и то, и ако имамо разлога да и у то посумњамо. Али у том случају „Персеверанца“ ће се сагласити с нама, да је велика погрешка што тај програм није познат и широј јавности као што је познат њој и нама и да је талијанска влада много погрешила, што је у опште дозволила, да се за целе две године у Италији и иностранству пропагира за Далмацију, чиме је на све стране изазвала против нас критику и неповерење.

Шта је то чудновато, ако се према толикој неодређености и Супило ограничио само на то, да нешто нагласи. Нама изгледа, да је за сада довољно оно што је казао. За нас је главно, да с једне и друге стране настаје помиљивије расположење; а ми смо уверени, да се наша добит на другој

обали Јадрана неће мерити по једном километру територија више или мање, већ по већем или мањем повећењу, које ћемо улити оним народима, који ће постати наши суседи, наши потрошачи и наши природни савезници против наших старих и заједничких непријатеља.

У појачавању овог помиљивог расположења морамо бити разложни и не смемо се завести неким злобним опоменама. „Персеверанца“, која наглашава, да се словенски војници опиру нашој војсци.

То је, нажалост, истинито; али је „Персеверанца“ била неопрезна кад ово истиче, јер ако се словенски војници, које Аустрија шаље на наш фронт, боре против нас, то је донекле и последица оне политике, коју је „Персеверанца“ потпуно одобравала, а са којом би сада хтела у име патриотизма, да и нас солидарише.

Па осим тога, у пролеће 1916. год. држање хрватских свештеника на франту на Сави и мало је као главни аргумент наше противљење њиховом уједињењу. Природна јествар, да су те проповеди, које су Италију приказивале као ону, која је хтела да их одржи и даље под хабзбуршким режимом, морале имати успеха.

Сасвим би друкчије било, — сасвим би друкчије расположење било код тих војника, да је наша политика у почетку и за време рата њима изгледала инспирисана другим критеријумом: да смо знали, да код народа са друге обале Јадрана изазовемо утисак, да је наш програм солидаран са програмом свих потлачених народа у Аустрији и да ће наша победа да значи и остварење њихових националних аспирација.

ЗВЕЗДИЦЕ

Пацини предлази за мир спремани су шест недеља, и у тој Папиној ноти ни једном речи се не помиње Србија. Шта је за то време радио наш посланик у Риму?

Паковао се за пут у Петроград, куда је премештен и у таквим околностима, разуме се, није могла интересовати римска политика.

Гаргантуа

ТАЈНА ЗА СВЕ

Берн, 3 септ. (задоцнио)

Поводом Керенскове изјаве у Москви о томе, да је Немачка понудила засебан мир Русији и да је та понуда одбијена са презрењем, створено је јако узбуђење у немачкој штампи. „Форверц“ констатује, да ни народ ни штампа ни немачки парламенат ништа нису знали о тој афери. Он тражи од владе, да најбрже што је могуће да потребна и потпуна обавештења о томе.

АГИТАЦИЈЕ

Берн, 3 септ.

„Берлинер Политише Нахрихтен“ врло се живо баве пацифистичким покретом, који је раширен међу војницима на фронту и међу фабричким радницима у позадини. Лист тврди, да су изазивачи ове агитације државе Споразума и немачки независни социјалисти.

У многим пределима војне власти су забраниле све политичке скупове.

ЕПИДЕМИЈА У БЕЧУ

Цирих, 2. септ.

Епидемија дизентерије, која мори по централним царевинама,

Немачка после рата

За време докле су политичке интриге Берлина прилазиле пажњу целог света, одржан је чувени и традиционални вапшар у Лајпцигу. Он је остао прилично незапажен, ма да извесно има више важности него ли какав Шајдеманов говор. Ове године су у Лајпцигу извршили највећи напор. И сувише забринута због успеха последњег вапшара у Лиону, Немачка је хтела да покаже како може да издржи борбу. Управа вапшара, обилато потпомогнута субвенцијама царевине, Саксонске, вароши Лајпцига и његове трговачке коморе, имала је за дужност да створи нове присталице и нову иницијативу. Штампа уверава, да се у овоме потпуно и успело, и тврди да је било и купаца и продаваца у потпуно задовољавајућем броју, а тако исто

нама, дошла је пустошење и до престонице Аустрије. Војници, који иду на одсуство, пренели су клице болести и распрострли је међу цивилним становништвом. Од почетка јула шврља се у огромним размерама зараза у Бечу. Према званичним извештајима, оболела је све веће, а смртност оболелих је 50 од сто. Бечка штампа тражи што хитније мере за сузбијање болести.

АУСТРИЈА НЕМА УГЉА

Аустријски министар грађевина, говорећи у парламенту о кризи у угљу, признао је да је ова ствар постала животна питање.

„Ситуација, рекао је министар, има да буде поштоматна без оптимизма и врло озбиљно.“

Влада чини све да се продукција појача: 10 августа позвати су са фронта 10.000 минера и послати у руднике. Међутим продукција се није била знатно увећала, и то нарочито услед тога што минери због недовољне исхране нису кадри да раде дуго и много.

То није зла воља с њихове стране већ немоћ. Ускоро ће се можда њихова храна побољшати, а ова је мера преко потребна, па макар друге класе и трпеле.

У месецу августу влада је добила из Немачке 525000 тона за Аустрију и 290000 тона за Мађарску.

Разговараће се 30 августа поново о овоме у Берлину и тражиће се сада од Немачке мало већа количина.

и велики број страдала. То се, разуме се, мора прихвати са скептицизмом, али је истина да се у припремама робе за овај вапшар учинио максимум напрезана, нарочито у текстилној индустрији.

Појављујући се пошто пошто на вапшару у Лајпцигу, немачка индустрија помишља већ тиме на ситуацију после рата. У том истом смислу има да буде и изложба фабричке уметности у Берну, која сада само припрема терен, али чим рат престане, изложба уметничка претвориће се у изложбу мустара. С обзиром на полове после рата, немачки индустријалци, у пркос закона о цивилној мобилизацији, тражили су да задрже своје особље, како би могли и даље да продуже рад по фабрикама. Они су оборили генерала Грелнера, шефа ратне кашеларије,

